

BERNABÉ GIL, David; IRLES VICENTE, María del Carmen (coord.). *Agentes y espacios jurisdiccionales*. Alicante: Universidad de Alicante, 2014. *Anales de la Universidad de Alicante, Revista de Historia Moderna*, 32. Pàgs. 11-268. [17 x 24].

Monogràfic format per 10 estudis sociopolítics vinculats al govern i càrrecs, tant de caire local o municipal, com jurídic. Comença amb un estudi sobre el Regne d'Aragó els ss. XVI-XVII que se centra en els nomenaments i l'activitat dels diversos participants (vegis la relació a la pàgina 31) i ha estat redactat per José Ignacio GÓMEZ ZORRAQUINO. Hi consta un treball sobre Orihuela relatiu al Govern General i concretament al càrrec de Lloctinent a Xàtiva i Castelló, redactat per David BERNABÉ GIL. El monarca controlava i impulsava l'acció de govern al Regne de València per mitjà dels Portantveus. Amb dues seus, una a València i l'altre a Orihuela i els seus respectius Lloctinents. Analitza aquestes figures que ajudaven a mitigar les tensions generades de l'acció de govern. A continuació Miguel Ángel MARTÍNEZ RODRÍGUEZ tracta sobre la societat i l'exercici de la justícia a Catalunya per mitjà dels Magistrats i els llinatges nobiliaris durant els Austries (ss. XVI-XVII). Aquests tenien facilitats per accedir als càrrecs i ocuparen llocs importants a la Reial Audiència del Principat, sobretot si eren descendents de rellevants juristes, podent arribar a obtenir càrrecs a l'administració central. María Luisa ÁLVAREZ Y CAÑAS descriu la figura de Juan José de Palafox durant l'etapa 1750-1756, en la qual va ser governador de Cartagena. De fet era un polític i militar que va obtenir el descontent per causa dels abusos que va cometre i que el varen obligar a dimitir. Maria del Carmen IRLES VICENTE se centra en la vila de Don Benito durant la segona meitat del Set-cents. S'aporta una relació d'alcaldes (p. 126) i de la tasca que aquests portaren a terme per mitigar les disputes entre agricultors i ramaders, i organitzar la distribució de la terra.

Pel que fa al segle XVIII, Margarita TORREMOCHA HERNÁNDEZ observa l'activitat desenvolupada per l'alcaide a Valladolid en relació amb la presó de la Chancilleria. Aquest havia estat nomenat pel compte Adanero, si bé exercia la justícia sense basar-se en la Sala del Crim, fet que l'obligà a patir moltes sancions per no complir la llei. Jorge Antonio CATALÁ SANZ i Sergio URZAINQUI SÁNCHEZ revisen la pragmàtica de 1586 i aporten una relació de casos d'homicidi i les condemnes que aquests fets varen rebre per part de la justícia, que volia erradicar el bandolerisme al regne de València. Eugenio CISCAR PALLARÉS es refereix també al regne de València, si bé estudia les infraccions agràries –anomenades clams- i les denúncies realitzades pels pagesos i els ramaders per conductes il·lícites i robatoris, que es presentaven a les respectives alcaldies de les poblacions. Maximiliano BARRIO GONZALO comenta les rendes dels bisbes i les pensions que les gravaven durant els anys 1556-1834 i observa com es gastaven i es repartien els guanys. Finalment, el monogràfic acaba amb una revisió de la situació de l'Església a Cartagena de Indias

durant l'etapa que va del colonialisme fins a la independència. Aquesta institució va voler mantenir l'estructura de la Inquisició i el seu poder, tot i que a partir de la segona meitat del s. XVIII les reformes aportades per la Il·lustració varen obligar-la a un control més estricte.

IHE

(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Monográfico formado por 10 estudios sociopolíticos vinculados con el gobierno y cargos, tanto de carácter local o municipal, como jurídico. Empieza con un estudio sobre el Reino de Aragón durante los siglos XVI-XVII que se centra en nombramientos y actividad de los diversos participantes (véase la relación en la página 31) y ha sido redactado por José Ignacio GÓMEZ ZORRAQUINO. Consta un trabajo sobre Orihuela, relativo al Gobierno General y concretamente al cargo de Lugarteniente en Xátiva, y Castelló, redactado por David BERNABÉ GIL. El monarca controlaba e impulsaba la acción de gobierno en el Reino de Valencia a través de los Portantveus. Con dos sedes, una en Valencia y otra en Orihuela y sus respectivos Lugartenientes. Analiza estas figuras que ayudaban a mitigar las tensiones generadas de la acción de gobierno. A continuación Miguel Ángel MARTÍNEZ RODRÍGUEZ trata sobre la sociedad y el ejercicio de la justicia en Cataluña mediante los Magistrados y los linajes nobiliarios en el periodo de los Austrias (ss. XVI-XVII). Estos tenían facilidades para acceder a los cargos y ocuparon lugares importantes en la Real Audiencia del Principado, sobre todo si eran descendientes de relevantes juristas, pudiendo llegar a obtener cargos en la administración central. María Luisa ÁLVAREZ Y CAÑAS describe la figura de Juan José de Palafox durante la etapa 1750-1756, en la cual fue gobernador de Cartagena. De hecho era un político y militar que obtuvo el descontento a causa de los abusos que cometió y que le obligaron a dimitir. María del Carmen IRLES VICENTE se centra en la villa de Don Benito durante la segunda mitad del Setecientos. Se aporta una relación de alcaldes (p. 126) y de la tarea que estos llevaron a cabo para mitigar las disputas entre agricultores y ganaderos, y organizar la distribución de la tierra.

En cuanto al siglo XVIII, Margarita TORREMOCHA HERNÁNDEZ observa la actividad desarrollada por el alcaide de Valladolid en relación con la prisión de la Chancillería. Este había estado nombrado por el conde Adanero, si bien ejercía la justicia sin basarse en la Sala del Crimen, hecho que le obligó a padecer muchas sanciones por no cumplir la ley. Jorge Antonio CATALÀ SANZ y Sergio URZAINQUI SÁNCHEZ revisan la pragmática de 1586 y aportan una relación de casos de homicidio y las condenas que estos hechos recibieron por parte de la justicia, que quería erradicar

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (abril 2016)

el bandolerismo en el Reino de Valencia. Eugenio CISCAR PALLARÉS se refiere también al reino de Valencia, si bien estudia las infracciones agrarias –llamadas “clams”- y las denuncias realizadas por los campesinos y ganaderos por conductas ilícitas y robos, que se presentaban en las respectivas alcaldías de las poblaciones. Maximiliano BARRIO GONZALO comenta las rentas de los obispos y las pensiones que les grababan durante los años 1556-1834 y observa como se gastaban y se repartían las ganancias. Finalmente el monográfico concluye con una revisión de la situación de la Iglesia en Cartagena de Indias durante la etapa que va del colonialismo a la independencia. Esta institución quiso mantener la estructura de la Inquisición y su poder, a pesar de que a partir de la segunda mitad del s. XVIII las reformas aportadas por la Ilustración le obligaron a un control más estricto.

IHE

(Secretaria de la revista)